

I. årgang 1982
Januar/februar

Angsten for religion

At beskæftige sig med religion er noget, mange mennesker er bange for. At blive stemplet som religiøs fremkalder forsvarsreaktioner. Religionen synes fornuftstridig, u-virkelig eller allerhøjest et anliggende for specielt anlagte mennesker. For almindelige mennesker er det ikke interessant.

Men hvad betyder tabet af religion i vores kultur? Det betyder, at mennesket mister svaret på spørgsmålet om livets mening, ja, at dette spørgsmål slet ikke stilles.

Religion har at gøre med at være optaget af et sidste ubetinget anliggende. Men vi må indrømme, at det typisk moderne menneske ikke kender et sådant anliggende. Vi har svært ved at se noget, der er større end os selv. Derfor gælder det om at få mest muligt ud af det, mens vi er her, den korte tid mellem fødsel og død.

Hensynet til helheden og den sammenhæng, vi befinder os i, kommer i baggrunden. Det enkelte menneskes selvudfoldelse sætter fællesskabet over styr. Det bliver vanskeligt at finde noget, der kan begrunde personlige afsavn for fællesskabets skyld, *når man selv er sit livs højeste mål.*

At tro på Guds rige er forsøget på at sætte sig selv ind i en større sammenhæng og en større virkelighed. Det er at leve i håb for helheden - og ikke bare for sig selv.

Man har ofte nok latterliggjort troen på en usynlig virkelighed. Men tænk om menneskeheden opgav at håbe på en fred og solidaritet ud over den, vi har erfaret i virkeligheden. Så bliver virkeligheden vist for snæver og trang for mennesket, og kun angsten ville være tilbage.

P.W.

Kære tidligere sognebørn i Skellerup/Ellinge!

Der må jo endnu være nogle tilbage, der har kendt mig som deres sognepræst 1929-38. Gamle konfirmander, som nu må kaldes midaldrende, og nogle ældre op imod min egen alder. Jeg er 78, og det er 43 år siden, vi flyttede fra jer! Jeg ville til Jylland, mit føderne land, men der er ikke tvivl om, at de 9 år i Skellerup var min kone Astrids lykkeligste. Her fødtes vore to drenge, og her havde de deres første barndom, og hun havde megen glæde af de forevisninger i madlavning, som statshusmandskonerne fik startet. Hun var jo i København en højt anset husholdningslærerinde på den Suhrske Husmoderskole og var uden tvivl blevet dens chef, hvis det ikke var lykkedes mig at »nuppe« hende - mit livs største gave! Hun døde fra mig. 82 år gammel i 1979, en måned før vi kunne have fejret guldbryllup her på Dronning Ingrid's Gigtplejehjem i Brødstrup ved Horsens.

Jeg kom til Skellerup en dag i november, på hvad jeg betragter som mit *afskedsbesøg* i mit gamle hjem og mine gamle kirker. Men det kom til at gå helt anderledes. Da jeg (og en hjælpende dame, jeg havde med i taxien, fordi jeg er noget invalideret) kom til Skellerup, fandt vi hverken kirkenøglen eller præstens hjemme og begyndte hjemturen ud af byen, da en dame og en herre i fuldt ornat kom kørende imod os. Vi skyndte os at vende vognen og følge efter - og det var pastor Willers, der kom tilbage fra en kirkelig

handling i Ellinge! Og så måtte jeg jo se *alt* fra den ene ende til den anden, præstegården, den skønne bygning (er der nogen, der husker festen i kirken og præstegårdshaven ved husets 100 års-jubilæum i 1935?), meget forandret i stueetagen, og den vidunderlige kirke efter den restaurering, som vi havde planlagt i min tid, men ikke nåede at få udført. Jeg blev *meget* glad for at lære pastor Willers at kende, og han og jeg havde jo *så* meget at snakke om i fortid og nutid, at jeg ikke nåede at komme til Ellinge og gense denne, også meget smukke kirke med de røde stolestader og den fine altertavle, og besøge min ven Johannes Hansen i Anneksgården.

Men pastor Willer ville ikke, at dette besøg skulle være mit »afskedsbesøg«. Han bestemte omgående, at jeg skulle være med til en sammenkomst i præstegården for de ældre i begge sogne fredag den 29. januar. Og min gode veninde Marie Andersen på Skellerupgård har tilbudt mig at bo hos hende et par dage, så jeg også kan komme til Ellinge og endda kan være med til højmessen i Skellerup kirke kl. 10, førend jeg tager toget hjem.

Pastor Willer har også befalet mig at skrive denne hilsen - hvad jeg har gjort med glæde. På forhåbentlig glædeligt gensyn med nogle af jer!

C. V. A. Ruth

DE TOMME KIRKER og hvem der burde fylde dem

God historie

Det fortælles, at kordegnen i Garnisons kirke engang lige før en gudstjeneste kom styrtende gennem den fyldte kirke op til Olfert Ricard i kirkens sakristi og sagde: »Det er frygteligt! Jeg hørte nogen bande nede ved

døren!« Hvortil Ricard skal have svaret: »Jamen, så er det jo de rigtige mennesker, vi har fået i kirke i dag!«

Denne historie har figureret i utallige kirkeblade, og undertegnede har mindst hundrede gange hørt den fortalt ved kirkelige sammenkomster. Den er i det hele taget u-

mådelig populær i det, man kalder »kirkelige kredse«.

Den er ligefrem *mistænkelig* populær. Historiens budskab er jo, at det er udmærket med alle disse fromme og pæne kirkegængere, men det var alligevel bedre og rigtigere, om man kunne lokke alle de ugudelige med bandeordene til at gå i kirke. Det ville være de rigtige kirkegængere, dem der virkelig *trænger* til at komme i kirke.

Den mistanke, historiens popularitet vækker, er mistanken om, at historien er så populær, fordi dens morale i de sidste 20-30 år er slået grundigt igennem i de kredse, hvor den er blevet fortalt til bevidstløshed.

Misforholdet

Konkret udtrykt: der består et besynderligt forhold mellem antallet af de mennesker, der er dybt bekymrede over den ringe kirkegang og antallet af dem, der har for skik at gå i kirke.

Man plejer at påstå, at den faldende kirkegang skyldes den omsiggribende ugudelighed og verdsliggørelse, og at dette forhold især gør sig gældende i København. Det er naturligvis noget sludder. Der er tilstrækkelig mange bevidst og erklæret fromme, kristne mennesker i denne by til, at de kan fylde kirkerne adskillige gange hver søndag. Men størstedelen af disse gode kristne synes at være kommet til den konklusion, at det er de verdsliggørende og ugudelige, især de unge sådanne, der ville være de helt rigtige kirkegængere, og at det derfor må være præsternes opgave at få disse unge mennesker til at gå i kirke, mens de gode kristne kan blive hjemme og betragte kirkegangen i fjernsynet. De kan, disse gode kristne, så endda glæde sig over den fulde kirke på skærmen, mens de hen over kaffekopperne bliver enige om, at det er da godt, der er *nogle* præster, der kan den kunst at fylde kirken - men vores egen, ja, han er håbløs. Han kan ikke få fat i de unge.

Tordenskjolds soldater?

Det er naturligvis ikke de mennesker, der

sidder i kirken hver søndag, der jamrer over de tomme kirker. Det er ej heller de mange, der kun kommer til jul og i øvrigt til de kirkelige handlinger, de finder det i sin orden, at de selv og andre har det forhold til kirken. Nej, jammeren kommer fra *de* gode kristne, *de* selvfølgeliges kirkens venner, hvem Vorherres sag i Danmark ligger alvorligt og tungt på sinde, men hvem det aldrig kunne falde ind at gå i deres sognekirke på en almindelig søndag formiddag. De er dybt bekymrede over den lave kirkegangsprocent, de er levende optaget af, hvad præsterne passende og i det mindste kunne gøre for at forbedre kirkegangen, de ser kærligtbekymrede på deres sognekirke, hver gang de går forbi den, men i virkeligheden aner de ikke, hvor mange der kommer i netop den kirke om søndagen, for de har såmænd aldrig været henne at se efter.

Forklaring:

Den lave kirkegangsprocent i Danmark skyldes ikke ugudelighed verdsliggørelse i det, der hedder »de brede lag« af befolkningen, for deres forhold til kirken er såmænd nogenlunde, som det altid har været. Nej, den sløje kirkegang, der kan påvises nogle steder, skyldes dovenskab og uansvarlighed hos dem, som anser deres eget forhold til folkekirken for så selvfølgeligt og grundmuret, at de ikke behøver at komme i deres kirke, alt imens de med deres jeremiader over den ringe kirkegang lægger en tilsyneladende ansvarsfølelse for dagen og proklamerer det som en kirkelig og folkelig katastrofe, at andre mennesker ikke går i kirke.

Konsekvens?

Hvis alle godtfolk, der jamrer og klager over de tomme kirker, beslutter sig for i dag at gå hen for at se efter, om deres sognekirke nu også er tom søndag formiddag - ja, så vil al deres jammer være til ende og idel fryd sænke sig over hjerterne, for det vil vise sig, at alle kirker er fyldt til bristepunktet.

Domprovst Karen Horsens

Et mesterværk fra Valdemar Sejrs tid i
ELLINGE KIRKE
De omtrent otte århundreder, der er
forløbet siden den gotlandske stenhugger

SIGHRAFR

skabte den monumentale sandstensfont i Ellinge kirke, er ikke gået sporløst hen over det enestående kunstværk med de karakterfulde fremstillinger af den triumferende Kristus, Jomfru Maria, apostlen Peder og Abraham. Men trods forvitringen fremtræder denne font som et af vort lands fineste kunstværker fra denne fjerne tid.

Foto: P.J.W.

Ellinge kirke ejer en enestående skat i sin ejendommelige dåbsfont, hvortil der ikke findes magen på Fyn. Foruden denne findes der kun tilsvarende fonter af samme mester i Akirkeby på Bornholm og i Ringsted.

Stenkunsten på Gotland

På Gotland opstod der i det tolvte århundrede en stenhugger tradition, som vakte bety-

delig opmærksomhed i det øvrige Europa. Det var i den store kirkebygningsperiode, da trækirkerne i stort tal blev erstattet med romanske stenkirker. Disse kirker fik det prægtigst tænkelige udstyr. I reglen blev fonterne forarbejdet af den hårde granit, og uforlignelige arbejder i dette materiale finder vi i stort tal i de danske kirker. Men da den gotlandske stenhuggerkunst vakte opmærksomhed, blev nogle kirker også forsynet med kunstfærdige døbefonter af øens fremragende stenhuggermestre. Disse fonter frembød en livligere ornamentik og mere veltalende figurfremstilling, end det var muligt at forme i den langt hådere granit. Til gengæld har sandstens- eller kalkstensfonter lidt mere under tidens tand end de hårde granitfonter. Til gengæld er imidlertid mangfoldige granitfonter blevet ødelagt ved ubarmhertig og meningsløs ophugning. Dette har fonterne af de blødere stenarter undgået. Selv om nogle af disse i vore dage fremtræder som ruiner, der kun svagt fortæller om den fordums rige og strålende virkning med kraftig farvepålægning, er de alligevel strålende kunstværker af primitiv styrke og enestående iderigdom. Det er kunstværker, vi i vore dage har forudsætninger for at vurdere efter fortjeneste. De har påvirket de moderne kunstnere og har forlængst foretaget springet fra etnografisk til virkelig kunstnerisk værdsættelse.

Navnet *Sighrafr* betegner et højdepunkt inden for den gotlandske stenkunst. Efter alt at dømme virkede han i årene 1175-1210, altså i tiden fra *Valdemar den Store* til *Valdemar Sejr*, der blev konge 1202. Det ligger nær at antage, at det er biskop *Absalon*, der havde så store interesser i Østersøområderne, der har haft sin kirkelige opmærksomhed henvendt på *Sighrafr*. *Absalons* fortjenstfulde gerninger var foruden grundlæggelsen af København opførelsen af en række kirkebygninger og udsmykning af de bestående på forskellig måde.

Fra bebudelse til korsfættelse

Motivkredsen i Ellinge-fonten ligger ganske nær den tilsvarende i Akirkeby-fonten. Det

er oprin fra Kristi liv fra bebudelsen til korsfæstelsen, der i et bånd går rundt om dåbskummen. Men medens den bornholmske fonts fodstykke består af rankeslyngninger i forbindelse med menneske- og dyrehoveder, rummer fodstykket af Ellinge-fonten fire ret store figurfremstillinger, som i kunstnerisk henseende hører til mellem nordens ypperste billedhuggerarbejder fra den romanske middelalder.

Det er forbavsende kunstværker, enkle og storladne, der så absolut har noget at sige vor tid. De virker ganske moderne i deres alvorlige monumentalitet. Af ubeskrivelig virkning har den været, da den i sin tid stod med de strålende farver.

De fire fremstillinger betegner hovedhjørnenestene i tidens religiøse opfattelse. Den første viser Maria med barnet, den anden St. Peder med Himmeriges nøgler, den tredje Abraham med de salige i sit skød. Den sidste figur er endnu ikke fyldstgørende tydet. Dr. Mackeprang omtaler den i »Danmarks middelalderlige døbefonte« som en apostel og sætter yderligere et spørgsmålstegn bag denne hypotese. For mig er der dog næppe tvivl om, at den forestiller den triumferende eller dømmende Kristus (majestetatis domini).

Vi har ikke så få middelalderlige eksempler på, at bogen og den løftede højre hånd med de tre udstrakte fingre karakteriserer kristusfiguren. Således findes en omtrent tilsvarende fremstilling på fonten i Løjtofte kirke. Denne stilling går også gennem de samtidige romanske kalkmalerier, og her er der absolut ikke tvivl om, at det drejer sig om den triumferende Kristus i al sin herlighed.

Disse skulpturarbejder rummer en monumental storhed, der næppe kan tænkes uden, at Sigbrafr har haft kendskab til den store byzantinske kunst. De er udpræget frontale, og med undtagelse af få detaljer er de symmetriske efter længdesnittet gennem figurerne. Ansigtstrækkene er meget skematiske og stærkt overdrevne i proportionerne. En moderne maler som Picasso har hentet stærke impulser fra den kraftfulde middelalderstil.

På Ellinge-fontens fodstykke bygger de fire evangelister og Paulus sig i Abrahams skød. Moderne kunst har fundet impulser i denne gamle skulpturform.

Omtrent 8 århundreders forvitring er gået hen over Sigbrafr's sandstensfigur i Ellinge kirke. Alligevel virker St. Peter med himmeriges nøgler med en primitiv kunstnerisk magt.

I 1. bind af Erik Aalbæk Jensens storværk »Livet på øerne« berettes der mageløst om livet på Sigrafs tid. Her et pluk om døbefontene fra Gotland og deres rejse fortrinsvis til Bornholm og Falster:

Lidt nordvest for Sønder Kirkeby ligger Systofte kirke, hvor der engang har stået en ung-gotisk, gotlandsk kalkstensfont, der nu er på Bøtøgård. I samme retning, men længere nordpå ligger en klump sogne, der også har stået i forbindelse med Gotland. Ønslev har en kalkstensfont fra Gotland, Stadager en af de ældste gotlandske kalkstensfonte, jævnaldrene med kirkestifterne i Sønder Kirkeby.

De er alle sammen kommet fra kalkbrud og værksteder på det Gotland, hvor falstringen Askil fandt døden. De fleste stykker er tildannede heroppe. Nær kalkbruddene har disse stenmestre siddet i det hvide græs sommerdage og arbejdet med deres mejsler, eller i læskure om vinteren, når russervinden bed i stranden. Varsomt er den store pragtkumme blevet lempet op på en vogn eller sluffe og trukket ud over strandskyllet til købmands-skibet og bragt om bord, mens skibet har krænget under den voldsomme vægt. Det har været nødvendigt at stive kummen af midtskibs med bjælker og kiler, for at den ikke skulle ligge og hugge bordene ud af skibssiden eller selv tage skade. Siden er de kommet med det hellige kolossalbægers stilk, og sommetider også med en fod dertil, og har stuvet dem omkring kummen, alle stykker fint lyserøde og hvidpudrede endnu, fordi de lige er kommet fra værkstederne. De mangler endnu tydelighed, det mørke over relieffernes udhævede flader og streger, som

de vil få af sakristanens hænder, præstens messetøj og dåbsfolkenes helligdagsklæder i de kommende års løb. Nu ligger stykkerne, som om det var en kødfuld kæmpesvamp, der skulle sydovert til sin fjerne køber, Toste med Conrad som rådgiver, Horbelevs eller Systoftes bystævner. Man kan dårligt tænke sig, at billedstenene er købt ubesete. At der står gotlandsk stenkunst på Falster og så mange andre steder i Danmark, forudsætter falstringers og andre danskeres færdsel ud og hjem på den østervej, der gik over Gotland og Öland og derfra videre over Bornholm til det sydligste Skåne eller de syddanske øer.

En skønne dag blev der fra dette Gotland udskibet en font, hvis lige man skulle lede længe efter. Den mægtige kumme var ind-delt i elleve felter, skilt fra hinanden ved søjler. Søjlernes hoveder var forbundne ved bånd i trekløver mønstre, og på disse bånd løb en indskrift, som fortalte hvad oprinene i de elleve billedfelter forestillede.

Sproget er gotlandsk, gutnisk, og ordene på trekløver buerne står i runer. Vi ved, hvem det var, som mejslede disse oprin af Vor Herres liv ud. Det står til sidst: Sigraf gjorde mig.

En anden af hans døbefonte blev fundet engang i midten af 1800-tallet under gulvet i Grötlingbo kirkes tårnrum. Götlingbo kirke er en af de seksten store pragtkirker på Gotland. Den ligger, ligesom hovedparten af de seksten, på øens sydlige del. Sigrafs font her, der nu står på sin oprindelige plads nær ved indgangen, bærer fremstillinger af bebudelsen, fødslen, Hellig Tre Konger og af Jesu dåb i Jordan, forrettet af Johannes. Kirken, den nuværende, er godt et hundrede år yngre end fonten. Den er et værk af den anonyme mester, man har kaldt Egypticus.

Januar

*Det er mørke, tunge dage
Julens lys er ladet tilbage
I min tanke, i mit sind
Ved de gode, søde minder
Glæden i mit sind udrinder
Lister sig i hjertet ind.*

Mary Pedersen, Skellerup hvilehjem

Skulle der være interesse for en
STUDIEKREDS
eller hvad vi nu skal kalde det?

De, der kommer, bestemmer form og indhold af disse sammenkomster.

Velkommen i præstegården torsdag d. 21. januar 1982 kl. 19,30.

Poul Willer

SAMMENKOMST

Fredag d. 29. januar kl. 15,00 inviterer vi igen alle pensionister, ældre og enlige i Skellerup og Ellinge, denne gang til samvær med fhv. sognepræst C. V. A. Ruth. Konfirmander, brudepar o.a. lidt op i årene er naturligvis lige så hjerteligt velkommen til dette møde med Skellerup-Ellinges gamle sognepræst i årene 1929-38. Der vil sikkert kunne snakkes om både småt og stort i 30'erne i vore sogne!

Ring hertil, tlf. 35 11 18, der vil da af menighedsrådet blive sørget for transport frem og tilbage. Der serveres kaffe til medbragt brød. Hjertelig velkommen alle.

FAMILIEGUDSTJENESTE

Søndag d. 31. januar er der familiegudstjeneste i Skellerup kl. 10,15 og Ellinge kl. 14,00.

Vi håber på lige så god tilslutning som sidste gang, for det var jo det, der gjorde gudstjenesten festlig!

Sognepræst:

Poul Jonsen Willer,
Skellerup Præstegård, 5540 Ullerslev,
tlf. 35 11 18

Fødsel og dødsfald

i sognene skal snarest muligt meddeles til sognepræsten. Dette gælder også for dem, der ikke er medlemmer af folkekirken.

Aftale om dåb, bryllup og begravelse sker ved henvendelse til sognepræsten. Ved begravelse skal kirkeværgen altid underrettes.

Skellerup kirke:

Formand Frans Rasmussen,
Mæholm 12, tlf. 35 17 00

Kasserer og kirkeværg
Anders Jensen, Højbjergvej 14B,
tlf. 35 11 87

Organist Karen Jensen,
Såderup, tlf. 35 11 57

Kirkesanger Niels Jørgensen,
Bøjdenvej 138, tlf. 31 04 66

Graver Olaf Rasmussen,
Rosilde, tlf. 31 09 85

Ellinge Kirke:

Formand Tage Kildegaard,
Bønderskov 4, tlf. 98 11 05

Kasserer og kirkeværg
Agnete Talbro, Ferritslevvej 102,
tlf. 98 10 59

Organist og kirkesanger
- se Skellerup kirke

Graver Børge Sørensen,
Krogyden 23, tlf. 35 11 78

Bladet Kirkenyt:

Skellerup Præstegård, 5540 Ullerslev · Ansvarshavende: Sognepræst Poul Jonsen Willer · Trykt hos Ullerslev Tryk, Lundsager 20, 5540 Ullerslev, tlf. 35 15 65 · Udkommer 6 gange årligt.

Gudstjenester

3. januar - søndag efter nytår:
 Skellerup ..... kl. 10,15
 Ellinge ..... kl. 14,00
10. januar - 1.s.e. Hellig 3 konger:
 Skellerup ..... kl. 14,00
 Ellinge (kirkebil) ..... kl. 10,15
17. januar - 2.s.e. Hellig 3 konger:
 Skellerup (kirkebil) ..... kl. 10,15
 Ellinge ..... kl. 19,30
24. januar - 3.s.e. Hellig 3 konger:
 Skellerup ..... kl. 19,30
 Ellinge ..... kl. 10,15
31. januar - 4.s.e. Hellig 3 konger:
Familiegudstjeneste
 Skellerup ..... kl. 10,15
 Ellinge ..... kl. 14,00
7. februar - Septuagesima:
 Skellerup (Jens B. Olsen) ... kl. 19,30
 Ellinge ..... ingen
14. februar - Sexagesima:
 Skellerup ..... kl. 14,00
 Ellinge (kirkebil) ..... kl. 10,15
21. februar - Fastelavn:
 Skellerup (kirkebil) ..... kl. 10,15
 Ellinge ..... kl. 19,30
28. februar - 1.s.i fasten:
 Skellerup ..... kl. 19,30
 Ellinge ..... kl. 10,15

Næste nr. af Kirkenyt udkommer o. 1. marts.

KIRKEBIL TIL SKELLERUP OG ELLINGE KIRKER

Menighedsrådene i begge sogne tilbyder gratis kørsel til den 1. højmesse i hver måned. Alle, der vil benytte den, kan bare stige på - og vi håber naturligvis på, at mange vil bruge den!

Står man ved vejen, bilen kører ad, standser den og samler op. Med angivelse af hospstående ruter fremgår det, hvilken vej bilen kører og ca. klokkeslet.

Det er ikke muligt at give ligeligt tilbud til alle. Vi tager derfor gerne mod bestilling af kørsel. Ring blot til præstegården i løbet af lørdagen før gudstjenesten - tlf. 35 11 18.

God tur!

Venlig hilsen

Menighedsrådene i Skellerup og Ellinge

SKELLERUP KIRKEBIL

Rute:

Pårupvej-Vendegyden	kl. 9,30
Højbjergvej-Kirkeskov	kl. 9,35
Ferritslevvej-Ved Mosen	kl. 9,45
Såderupvej-Skellerupvej	kl. 9,50
Mæholm-Biskoptårup	kl. 10,00
Balsgyden	kl. 10,05

ELLINGE KIRKEBIL

Rute:

Ferritslevvej	kl. 9,55
Ellingevej-Pårupvej	kl. 10,05

KONFIRMATION I 1983

Jeg har lovet interesserede at opgive dato for konfirmationen i foråret 1983:

Skellerup	....	søndag d. 10. april	kl. 10,15
Ellinge	.....	søndag d. 17. april	kl. 10,15